

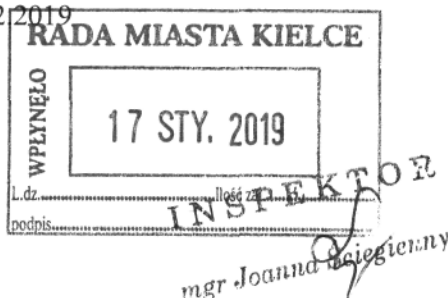

PREZYDENT MIASTA KIELCE

Urząd Miasta Kielce, ul. Rynek 1, 25-303 Kielce
Tel. 41 36 76 105, Fax 41 34 42 763; www.um.kielce.pl

Kielce, dnia 17 stycznia 2019 r.

Or-IV.0003.2.2019

Pan

Dariusz Kisiel

Radny Rady Miasta Kielce

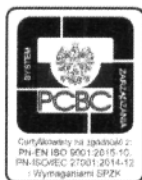
W odpowiedzi na Pana interpelację z dnia 03.01.2019 r. w sprawie podjęcia działań, mających na celu zwiększanie świadomości mieszkańców Kielc w zakresie dostępności do informacji na temat poziomu zanieczyszczenia powietrza w mieście (smog), poprzez wyświetlanie wskaźników zanieczyszczeń na elektronicznych rozkładach jazdy przy przystankach oraz na monitorach w autobusach miejskich, a także na panelach elektronicznych ponad pasami ruchu, wyrażam poparcie dla wszelkich działań w zakresie rozwoju sprawnego i skutecznego systemu informowania społeczeństwa o stanie jakości powietrza, a także o środkach ostrożności, jakie należy podjąć, w celu ochrony zdrowia w przypadku wysokich stężeń zanieczyszczeń.

W sytuacjach związanych ze spodziewanym lub istniejącym przekroczeniem norm jakości powietrza, dobrą praktyką stało się już informowanie społeczeństwa poprzez lokalne media, co umożliwia dostęp do informacji mieszkańcom Kielc niekorzystającym z internetu lub nieposiadającym telefonu.

Zarząd nad wspomnianymi w przedmiotowej interpelacji elementami infrastruktury i taborem, z wykorzystaniem których miałyby nastąpić informowanie mieszkańców Kielc (np. elektroniczne rozkłady jazdy przy przystankach, monitory w autobusach miejskich, panele elektroniczne nad pasami ruchu) pozostaje w gestii jednostek takich jak Zarząd Transportu Miejskiego w Kielcach, Miejski Zarząd Dróg w Kielcach lub podmioty obsługujące komunikację publiczną. Ww. pismo Wydziału Organizacyjnego znak Or-IV.0003.2.2019 z dn. 08.01.2019 r., zostało adresowane również do powyższych jednostek miejskich tj. Zarządu Transportu Miejskiego i Miejskiego Zarządu Dróg, które udzielią odpowiedzi w ramach swoich kompetencji i nadzoru nad tą infrastrukturą.

Jeżeli tablice informacyjne mają możliwość wyświetlania dodatkowych, specjalnych komunikatów wskazane jest rozważenie możliwości prezentowania na nich, w czytelnej formie, informacji o jakości powietrza, a także apeli i ostrzeżeń dla mieszkańców, w przypadkach zwiększonych stężeń zanieczyszczeń.

Mając na uwadze wymogi prawne, pragnę nadmienić, że w zakresie monitoringu jakości powietrza oraz informowania społeczeństwa o jego stanie, podstawowym organem administracji jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska, działający w ramach państwowego monitoringu środowiska tj. systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o stanie środowiska, będącego podstawowym źródłem danych i informacji o stanie środowiska w Polsce.

Urząd Miasta Kielce posiada
Certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania
wg normy PN-EN ISO 9001:2015-10, PN-ISO/IEC 27001:2014-12 i wymagań SPZK

Wszystkie wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza ze stacji monitoringu Inspekcji Ochrony Środowiska są na bieżąco publikowane na stronie internetowej tego organu (<http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/home>, <http://smjp.kielce.pios.gov.pl>), i przekazywane przez tut. Urząd za pośrednictwem odnośnika na stronie internetowej www.um.kielce.pl. Dodatkowo dostępna jest aplikacja mobilna Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska „Jakość powietrza w Polsce”, zawierająca informacje o wynikach pomiarów z danych stacji pomiarowych dla poszczególnych substancji, ostrzeżenia o przekroczeniach poziomów informowania i alarmowych substancji w powietrzu oraz inne informacje, artykuły i aktualności.

Ponadto uchwała Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego z dnia 11 grudnia 2015 r. poz. 3890, będąca aktem prawa miejscowego, określa m.in. (rozdział 6 i 7):

- sposób informowania w przypadku ryzyka przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomów substancji w powietrzu,
- poziomy powiadomień w ramach Planu Działań Krótkoterminowych,
- warunki do ogłoszenia ostrzeżeń i alarmów,
- rodzaje podejmowanych działań przez odpowiednie organy, instytucje, podmioty korzystające ze środowiska i społeczeństwo,

wskazując Inspekcję Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego / Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego jako inicjujące odpowiednie procedury i przekazujące informacje jednostkom wskazanym w „Planie działań krótkoterminowych” (PKD).

Inspekcja Ochrony Środowiska dokonuje bieżącej oceny jakości powietrza i zobowiązana jest do przekazywania informacji wskazanym jednostkom, których zakres odpowiedzialności został przedstawiony w rozdziale 6.5. Programu ochrony powietrza.

W PDK, obowiązującym wg ww. uchwały dotyczącej wojewódzkiego programu ochrony powietrza, wyznaczono dla obszaru stref województwa świętokrzyskiego trzy poziomy powiadomień:

1. **Ostrzeżenie dotyczące ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu** (ogłaszane w przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia lub wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, PM_{2,5} lub docelowego poziomu B(a)P oraz ozonu). W ramach ostrzeżenia wprowadza się środki ostrożności w celu ochrony wrażliwych grup ludności poprzez zalecenia sposobu postępowania, m.in. ograniczenie czasu przebywania na powietrzu w czasie występowania podwyższonych stężeń substancji. Środki ostrożności powinny być zachowane przez kobiety w ciąży, dzieci i osoby starsze, osoby z astmą, chorobami alergicznymi skóry oraz ze skłonnościami do infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych.
2. **Alarm I stopnia dotyczący ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego substancji**

w powietrzu (ogłaszany w przypadku przekroczenia poziomu informowania dla pyłu PM₁₀ oraz ozonu). Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje dodatkowe informacje dla dyrektorów zakładów opieki zdrowotnej i szpitali na obszarze objętych PDK o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń pyłu PM₁₀ lub ozonu. Dyrektorom placówek oświatowych i opiekuńczych, za pośrednictwem Kuratorium Oświaty, musi być przekazany komunikat zawierający informację o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni, w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń.

Sposoby przekazywania informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu: 1) informowanie o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń poprzez lokalne rozgłoszenie, ogłoszenia prasowe, Internet (informacje o stężeniu z poprzedniej doby i prognozowane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych), lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób podczas zapowiedzi prognoz pogody w telewizji, w radiu regionalnym, 2) poprzez Regionalny System Ostrzegania (RSO), 3) komunikaty przekazywane w sposób zwyczajowo przyjęty dla szkół, przedszkoli, szpitali, przychodni i placówek opieki społecznej, 4) wywieszanie ogłoszeń na terenie urzędów.

3. Alarm II stopnia dotyczący wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu – alarm smogowy (ogłaszany w przypadku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego stężeń pyłu PM10 lub ozonu).

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego przekazuje dodatkowe informacje dla dyrektorów zakładów opieki zdrowotnej i szpitali na obszarze objętych PDK o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń pyłu PM10 lub ozonu. W ramach przygotowania do ewentualnego wprowadzenia PDK, Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego powinno przygotować szczegółową listę adresową instytucji, które należy powiadomić o alarmie II stopnia i wdrożeniu PDK. Dyrektorom placówek oświatowych i opiekuńczych za pośrednictwem Kuratorium Oświaty musi być przekazany komunikat zawierający informacje o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń.

Sposoby przekazywania informacji o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu: 1) informowanie o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń poprzez lokalne rozgłoszenie, ogłoszenia prasowe, Internet (informacje o stężeniu z poprzedniej doby i prognozowane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych), lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób podczas zapowiedzi prognoz pogody w telewizji, w radiu regionalnym, 2) poprzez Regionalny System Ostrzegania (RSO), 3) komunikaty przekazywane w sposób zwyczajowo przyjęty dla szkół, przedszkoli, szpitali, przychodni i placówek opieki społecznej, 4) wywieszanie ogłoszeń na terenie urzędów.

Powiadomienie każdego stopnia w formie komunikatu ogłaszane jest przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Kielcach po otrzymaniu informacji o wynikach pomiarów z Inspekcji Ochrony Środowiska. Komunikaty przekazywane są do powiatowych i gminnych centrów zarządzania kryzysowego, społeczeństwa oraz podmiotów korzystających ze środowiska.

Istotne znaczenie ma źródło informowania i wiarygodność danych o stanie jakości powietrza. Wszystkie pomiary manualne i automatyczne, prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowane są metodami referencyjnymi lub metodami równoważnymi metodom referencyjnym, podlegającym ciągłym sprawdzeniom, kalibracjom i nadzorowi technicznemu z zachowaniem wszystkich wymogów przepisów, norm i jakości w tym zakresie. W ostatnich latach na rynku komercyjnym pojawiły się różnego rodzaju czujniki niskokosztowe do pomiaru zanieczyszczeń powietrza, które nie pracują zgodnie z metodyką referencyjną, a jakość pomiarów z ich użyciem budzi wiele wątpliwości. W 2017 r. Ministerstwo Środowiska oficjalnie przestrzegało samorządy przed konsekwencjami wytworzenia błędnej informacji z wykorzystaniem niereferencyjnych czujników, sensorów itp. urządzeń, których wskazania mogą znacząco różnić się od wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i pomiarów referencyjnych. Potwierdza to również przeprowadzone w latach 2017-2018 badanie czujników niskokosztowych, które wykazało m.in., że wykazują one bardzo duże zróżnicowanie pod kątem niepewności pomiaru, a żadne z urządzeń nie spełniło wszystkich kryteriów, które dawałyby możliwość wykorzystania danych generowanych przez ten czujnik do celów oceny jakości powietrza w rozumieniu prawa krajowego i Unii Europejskiej. Badania wykazały także znaczące różnice we wskazaniach urządzeń tego samego producenta w tych samych warunkach pomiaru. Wyniki otrzymane za pomocą tych czujników nie pozwalają na ich używanie w ramach oficjalnych procedur ogłaszania poziomów informowania lub poziomów alarmowych pyłu PM10.

Ze szczegółowymi wynikami badań porównawczych można zapoznać się np. na stronie internetowej <https://powietrze.malopolska.pl/aktualnosci/czujniki-jakosci-powietrza-czy-warto-im-ufac-podsumowanie-wynikow-badan-pomiarow-porownawczych/>

Dokumentem strategicznym dla Województwa Świętokrzyskiego w zakresie ochrony powietrza jest Program Ochrony Powietrza (POP) przyjęty przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą Nr XVII/248/15 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”.

Wyznaczono dla obszaru województwa świętokrzyskiego trzy poziomy powiadomień w ramach Planu Działań Krótkoterminowych (PDK):

- Ostrzeżenie dotyczące ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu (przekroczenia 35 dni ze stężeniem powyżej wartości dopuszczalnej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ spośród średnich dobowych stężeń pyłu PM10 z ostatnich 12 miesięcy),
- Alarm I stopnia (poziom informowania), ogłasza się w przypadku wystąpienia w pomiarach przekroczenia stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 powyżej wartości $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Alarm II stopnia – ALARM SMOGOWY (poziom alarmowy), ogłasza się w przypadku wystąpienia w pomiarach, stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 powyżej wartości $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach jako jednostka działająca w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje bieżącej oceny jakości powietrza i zobowiązana jest do przekazywania informacji wskazanym jednostkom. Zakres odpowiedzialności poszczególnych jednostek został przedstawiony w rozdziale 6.5. POP.

Powiadomienie każdego stopnia w formie komunikatu ogłaszane jest przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Kielcach po otrzymaniu informacji o wynikach pomiarów z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach. Komunikaty przekazywane są do powiatowych i gminnych centrów zarządzania kryzysowego, społeczeństwa oraz podmiotów korzystających ze środowiska.

Na stronie Urzędu Miasta Kielce dostępny jest link dotyczący jakości powietrza w Kielcach, przekierowujący na stronę WIOŚ w Kielcach *Systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza*, gdzie dostępne są wyniki pomiarów stężeń poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu ze wszystkich stacji na terenie województwa świętokrzyskiego. Ponadto Wydział Zarządzania Energią prowadzi podstronę, o charakterze informacyjnym dla mieszkańców miasta: www.um.kielce.pl/energia

Stoimy na stanowisku, że elementem miejskiej strategii ograniczania niskiej emisji jest szerokie informowanie społeczeństwa w zakresie stanu jakości powietrza.

W związku z powyższym Wydział Zarządzania Energią w marcu 2018 r. wystąpił do Dyrektora Zakładu Transportu Miejskiego w Kielcach z prośbą o rozważenie technicznych możliwości umieszczania informacji dotyczących jakości powietrza w mieście na elektronicznych tablicach ustawionych przy przystankach komunikacji miejskiej.

ZTM Kielce we współpracy z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Kielcach opracował system przekazywania informacji smogowej na tablice przystankowe. Z danych generowanych przez WIOŚ ze stacji pomiarowej zlokalizowanej w Kielcach przy ul. Targowej system informacyjny ZTM pobiera automatycznie dane dotyczące poziomu stężenia pyłu zawieszonego PM10 w zakresie jednogodzinnych wyników. W sytuacji gdy poziom przekroczeń zanieczyszczenia wyniesie powyżej $140 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - wówczas na „pasku” informacyjnym tablicy przystankowej będzie prezentowany komunikat w treści: „Jakość powietrza w Kielcach zanieczyszczenie pył PM10 – stan zły”, natomiast w przypadku przekroczenia zanieczyszczenia powyżej $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - wówczas pojawi się komunikat „Jakość powietrza w Kielcach zanieczyszczenie pył PM10 – stan bardzo zły. Informacje te będą wyświetlane do czasu pobrania nowego komunikatu o ustąpieniu wysokiego stężenia pyłu – poniżej $141 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dane aktualizowane co jedną godzinę).

Te same informacje będą prezentowane również w wersji mobilnej aplikacji MyBus on line.

Wspomniany wyżej system działa od końca 2018 roku, jednak od czasu jego wdrożenia do dnia sporządzenia niniejszej informacji, nie wystąpiły przekroczenia stanów alarmowych i komunikaty takie nie zostały wygenerowane.

W kwestii wyświetlania informacji na monitorach – tablicach koralikowych – w autobusach informuję, że w pojazdach należących do gminy Kielce zamontowane ekrany służą jedynie do wizualizacji przebiegu trasy i z powodów technicznych mogą być wykorzystane jedynie do tego celu.

Co do przekazywania danych na monitorach wewnątrz autobusów, informuję, że ekrany takie znajdują się jedynie w pojazdach należących do przewoźnika i Miasto nie ma wpływu na prezentowane w nich treści. Ustalenia dotyczące prezentowania takich informacji jak również sposobu

ich przekazywania należałoby poczynić z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacji w Kielcach. Jednak jest to wątpliwe z powodów technologicznych, gdyż informacja smogowa jest dynamiczna i zmienia się w interwałach jednogodzinnych, a w chwili obecnej nie ma opracowanego systemu przekazywania takich danych do autobusów w trybie on line.

Miejski Zarząd Dróg w Kielcach informuje, że w ramach zadania pn.: „Wdrożenie Inteligentnego Systemu Transportowego (ITS) w Kielcach wraz z budową niezbędnej infrastruktury” planuje się wybudowanie tablic o zmiennej treści w ramach systemu informacji dla kierowców. Miejskie Zarząd Dróg w Kielcach dołoży wszelkich starań, aby wyświetlane na tablicach komunikaty mogły dotyczyć również informacji na temat poziomu zanieczyszczenia powietrza w mieście (smog).

PREZYDENT MIASTA

Bogdan Wenta